

כל שעה פרק שני פסחים

קמח א מ"י פ"ט קמ"א
מעשה קרבנות
הלכה ככ:
קמח ב מ"י פ"ו קמ"ב
בטנים ה' י' י' י'
טושיע י"ד ט"ו שבת פטף
ה'
קג ג ט"ו ס"ה הלכה ד:

ותנא קמח מאי שנא החליטה. תימנה לר"י מאי קבעי מינה ינימא דמר סבר עילאה גבר ומר סבר תתאה גבר * ומיך ר"י דקפסיק ומני אע"ג דלית ביה אלא שיעור חלה מלומס ולהכי קבעי מ"ש דצין עילאה גבר וצין תתאה גבר אי אפשר שלא יתבשל מעט ממנו ומסר ליה משיעוריה:¹

אמר דן רבי יוחנן תנאי היא דתנאי לא אלטרין

לאשכחמי תנאי אלא לנישנא דאמרי לה זה חיה לפטור אבל לנישנא דזה גופא דע"כ הא דממיינא היינו צילפס דאי בתנור אצל צילפס פטור א"כ ר' ישמעאל צריצי יוסי היינו חכמים:² דרבנן ע"כא מעשה אילפס פטורים. פסק ר"ח כר"ל מדקאמר דכולי עלמא מעשה אילפס פטורין ועוד דמיב רבה ורבי יוסף אהורי דר' זירא אליעזר דר"ל מיידי ולר"י נראה דכ"י יוחנן קיי"ל מדלגא חשיב לה כהולין (יבמות לז) בהדי ג' דהלכה כריש לקיש לגבי רבי יוחנן אומר ר"י דעל ידי מעשה מודה ר' יוחנן דמעשה אילפס פטורין ואין מצדן עליו המוציא כדמוכח גירושאמי דמסקת חלה בפרק קמח דלחם אומר ר' יוחנן כל שהאור מהלך תחתיו חייב צלה ומצדן עליו המוציא ולדס יולא צה ידי חובתו בפסק ריש לקיש אמר אינו חייב צלה ואין מצדן עליו המוציא ואין אדס יולא צו ידי חובתו בפסק ואמר ר' יוחנן ולבד שהא על ידי משקין³ ואומר רבינו תס דדוקא צלילתו רכה פליגי ר' יוחנן סבר אפייתו צילפס עושהו למס ומייב צלה ור"ל סבר אין עושהו למס ופטור אצל צלילתו ענה כולי עלמא מודו חיוז חלה הי משעת גלגול כדמוכח בכמה דוכמי וכן משמע במס' חלה וסופה סופגנין פטורה מן החלה תתלה עיסה וסופה סופגנין חייבת צלה ונראה לרבינו תס דדכי נמי מצדן עליו המוציא ומציא ראה ממנחות (דף עה:) ומכילד מצדן מנחה צירושלים אומר שהחיינו נטלו לאוכלו אומר המוציא וקפסיק ומני כל המנחות אפי' מנחת מצבת ומנחת אפי' שמוטוגנת בשמן ואין סביר לחלק בין מים לשמן א"כ על לפגול⁴ ופניטלטי⁵ אומר בורא מיני מזונות ועל אולפנותי⁶ ורצלי⁷ מצדן

אחד מכל קרבן אחד⁶ שלא יטול פרום והכא כמאן דפריסא דמאי קמ"ל⁸ מיתיבי המעיסה בית שמאי פוטורין וב"ה מחייבין החליטה בית שמאי מחייבין ובית הלל פוטורין איזהו המעיסה ואיזהו החליטה המעיסה קמח שעל גבי מוגלשין החליטה מוגלשין שעל גבי קמח ר' ישמעאל ב"ד יוסי אומר משום אביו זה וזה לפטור ואמרי לה יזה וזה לחיוב והחכמים אומרים אחד זה ואחד זה עשאן באילפס פטור בתנור חייב ותנא קמח מאי שנא המעיסה ומאי שנא חליטה אמר רב יהודה אמר שמואל וכן א"ר יהודה⁹ ואיתמא ר' יהושע בן לוי כמחלוקת בזו כך מחלוקת בזו¹⁰ ותברא מן ששנה זו לא שנה זו קתני מיהת וחכמים אומרים אחד זה ואחד זה שעששא באילפס פטור בתנור חייב תיובתא דר' יוחנן אמר לך ר' יוחנן תנאי היא דתנאי יכול היא מעיסה וחלטה חייבין בחלה ת"ל ולחם ר' יהודה אומר אין לחם אלא האפוי בתנור ר' יהודה היינו תנא קמח אלא לאו מעשה אילפס איכא בינייהו תנא קמח סבר מעשה אילפס חייבין ור' יהודה סבר מעשה אילפס פטורין לא דכולי עלמא מעשה אילפס פטורין והכא כגון שחור ואפוא בתנור קא מיפלגי דתנא קמח סבר כיון שחור ואפוא בתנור לחם קרינן ביה ור' יהודה סבר אין לחם אלא האפוי בתנור מעיקרא וכיון דמעיקרא לאו בתנור אפייה לאו לחם הוא אמר רבא מאי טעמא דר' יהודה דכתיב ואפוי עשר נשים לחמכם בתנור אחד לחם האפוי בתנור אחד קרוי לחם ושאינ אפוי בתנור אחד אין קרוי לחם יתיב רבה ורבי יוסף אחוריה דרבי זירא ויתבי ר' זירא קמיה דעולא אמר ליה רבה לר' זירא בעי מיניה מעולא הדביק מבפנים והרתיה מבחוץ מהו אמר ליה מאי אימא ליה דאי אימינא ליה אמר לי הי גיהו מעשה אילפס א"ל ר' יוסף לרבי זירא בעו מיניה מעולא הדביק מבפנים ואבוקה כנגדו מהו אמר ליה מאי אימינא ליה דאי אימינא ליה אמר לי רוב עניים עושין כן אמר רב אסי ע"עיסה של מעשר שני לדברי ר' מאיר פטורה מן החלה לדברי חכמים חייבת בחלה מצות

אחד מכל קרבן. תרומה לה' לכהן הורק וגו'. ארבעת מיניו היו זה של עשר עשר חלות ומכל מין נותן אחד לכהן והשאר לבעלים ותיב אחד של יתן לו פרוסה: המעיסה: החליטה: פוטורין. מן החלה: מוגלשין. רותמין: וסנא קמח כו'. צירש: מהדר גמלא לפירושא דרביהמא דלא ומותיב תיובתא מינה לרבי יוחנן: כמחלוקת. צו. כלומר המתיב צו מתיב צו והפוטור צו פוטור צו ורישא דמפיך פלוגמיהו לאו מדא מדא אמרינהו ושקין אהדי ומי ששנה זו לא שנה זו. האי מדא אית לי' דמחומרי צית שמאי ומקולי צית הלל היא ותנא חליטה והוא דתני למעיסה והאי אית ליה דמקולי צית שמאי וחומרי צית הלל היא ותנא המעיסה והוא דתני חליטה: סברא. קשין אהדי: סנא קמח סבר מעשה אילפס חייבין. והכי קאמר יכול מהא המעיסה והחליטה חייבין צלה ת"ל לחם והני לאו לחם ינייהו דקושך לישנא מצושלן צרותין הן אצל מעשה אילפס שלא נאפו אלא על האור קרוצין הן למעשה תנור ולחם ינייהו ומייב ואפי' הדביק ולבסוף הרתיח ואמר ליה ר' יהודה מעשה אילפס נמי פטורין דאין לחם אלא האפוי בתנור: שחור ואפואן פטורה. למעשה אילפס והכי קאמר תנא קמח ת"ל לחם והני לאו לחם ינייהו דמנושלים במים הן והוא הדני למעשה אילפס נמי שדדיק ולבסוף הרתיח תנא ור' יהודה סבר: אפוי בתנור אחד צעין ולא צעני מצפנים. הלחם צילפס: והרתיח מנחון. עושים: מהו. מי מעשה לחם: פי ניסו. חלו הן מעשה אילפס שנחלקו צו חכמים ר' יוחנן וריש לקיש: ואבוקה כנגדו מלמעלה וחוס האש לוהט צילפס וממחר אפייתו מהו מי הוא כעין תנור או לא: רוב עניים עושין. כל מעשה אילפס כן שאין להם עלים וצדק הוא ממחר לאפוח: לדברי רבי מאיר. דלמר צפרק שני קדושין (דף נד:) מעשר ממון גבוה הוא פטורה מן החלה כדמפרש דעריסומיטס כתיב ואלא של גבוה: ומנה

תורה אור השלם

- 1. ותיב באבלם מלחם
- 2. בשביר לבם משה
- לחם ואפי עשר נשים
- לחמכם בתנור אחד
- והישיבו לחמכם במשקל
- ואבלתם ולא תשבעו:
- ויקרא בו כו

מוסף רש"י

אחד שלא יטול פרוס. אחד שלם משמע (מנחות טו. תב"י). כמאן דשריטא דמאי. שאין להסיה כל נחכה אפי' דאין חוטפים משקים ממנה כפרסא דמאי. לפי שפירכת שמעלולס אומה (שם עט.) לדברי ר' מאיר פטורה מן החלה. דמתי ערסומיטס והאי דגבוה הוא. ואפי' דלחם הימך חליטה. כיון דלתי דין שלם ממון לאו דלידה הוא (סנהד לז.).

מוסף תוספות

- א. והיינו טעמא דב"ה דמתיב גבי המעסה, מטיח דקסבר תתאה גבר, כלומר המוגלשין שתחת הקמח גבור ואפי' הקמח, והוא לחם גבור וכו'. מוס' הר"ן. ג. דאמר עשאן באילפס פטורין. מוס' הר"ן. ד. דאין יוחנן לא פטר אלא אפוא בחמה. שם. ה. כלומר בהא מדינא לך. שם. ו. ודןסופו לבשלו במים או לטבול בשמן. שם. ו. אין לומר כמו כן אפי' דמתיב ר' יוחנן מעשה אילפס מ"מ אין מברכין בו המוציא. מוס' שאיק. ו. היינו הדביק מבפנים ודחתה מבעפני דפליגי ביה ומשמע דרב יוסף לא נחלק על רבה כפולגמיתו דר"י ור"ל. מוס' חליט.

המוציא ועל אולפנותי⁶ ורצלי⁷ מצדן מפישינן ממנו חלה אפילו יש הרבה כשל אחד כשיעור חלה אע"פ שהסל מזרפן לחלה ואע"ג דטרייתא אמרינן כפילד מצדן (סע) חייב צלה ומצדן עליו בורא מיני מזונות! והוא כדמפרש התם דגונלא צעלמא הוא ואינו סועד הלג ורבינו תס היה אומר דאף על גירמוליי אין מצדן המוציא דלית ביה מורימא דנהמא אף על גז דמסתמא חייב צלה: **לחם שאין אפוי בתנור אחד.** ואם תאמר מנלן לחלק בין צילתה רכה וצין צילתה קשה והלא אינו תלויה לר' יהודה אלא צפוי בתנור אחד ואומר רבינו תס דהכי פירשו לר' יהודה לחם האפוי בתנור וכו' לחם שרינלן לחמות בתנור היינו צלילתו קשה: **הדב"ק מבפנים** והרתיה מבחוץ מהו. לפ"ה דמפרש דמיידי צילפס תימה אם כן במאי סבר רבה דפליגי רבי יוחנן וריש לקיש ע"כ כהדביק מבפנים והרתיח מבפנים אם כן מאי מיבעיא ליה לרבי יוסף דמר הכי הדביק מבפנים ואבוקה כנגדו מהו¹¹ ונראה לר"י דהכא כהדביק בתנור מיידי ומיבעיא ליה כיון דתנור הוא לא חשיב מעשה אילפס או דילמא לא שנה ולרבי יוסף מיבעיא כשהדביק בתנור ולא הסיקו אלא מתבשל מהיסך שכנגדו וכן פירש רבינו חננאל: אחי

